

ด้านได้อายอด

ประสิทธิ์ ต้นสุวรรณ

ต้องมีหลายหน้า ถ้าอยากหาความรู้

ย้อนหลังไปเมื่อประมาณยี่สิบกว่าปี ช่วงเวลาที่ผมทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการส่งเสริมคุณภาพงานของ SCG หัวหน้าผมคือคุณพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา กรรมการผู้จัดการใหญ่ ท่านมอบหมายให้ผมคัดเลือกวิศวกรมือดี 2 คนให้ไปศึกษาระดับปริญญาโทที่มุ่งเน้นการบริหารคุณภาพ คนหนึ่งให้ไปสหรัฐอเมริกาและส่วนอีกคนให้ไปญี่ปุ่น ซึ่งผมต้องรับผิดชอบดำเนินการ ตอนนั้นผมรู้จัก ดร.คาโนแล้วจึงโทรศัพท์ทางไกลเพื่อขอปรึกษาเรื่องนี้ ว่าเราควรส่งวิศวกรดังกล่าวไปเรียนที่มหาวิทยาลัยไหนดี และอาจารย์ที่ปรึกษาควรจะเป็นใคร ดร.คาโน กรูณามาก ท่านบอกว่าให้มาเรียนที่มหาวิทยาลัยของท่านคือที่ Science University of Tokyo ซึ่งท่านเป็นคนบดี และยังยินดีที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้ด้วย ผมดีใจเป็นอันมาก พุดคุยทางโทรศัพท์ไม่นานผมก็ได้คำตอบแล้ว ผมก็กล่าวขอบคุณ แต่ดร.คาโนบอกว่ามีหนึ่งเงื่อนไข วิศวกรที่จะส่งไปนั้นจะต้องเป็นคนที่มีความรู้หลายหน้า ผมงงจึงบอกไปว่าไม่เข้าใจ

ดร.คาโนอธิบายว่า กรณีที่วิศวกรผู้นั้นโดนว่าแล้วรู้สึกเสียหน้าเขาก็พร้อมที่จะเสีย เพราะเขามีหน้าอะไหล่มาแทน ผมเลยถามว่าท่านรู้ได้อย่างไรว่าคนไทยกลัวเสียหน้า ดร.คาโนตอบว่าท่านเคยมีนักศึกษาคนไทยคนหนึ่งทำปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยของท่านและท่านก็รับอาสาเป็นที่ปรึกษา แต่เมื่อมีอาจารย์วิพากษ์งานของเขาและให้ทำการปรับปรุง นักศึกษาผู้นี้ก็กลับเถียงและไม่ยอมรับ ดร.คาโน บอกว่าคนที่เถียงก็คือคนที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง กลัวเสียหน้า แสดงว่าท่านรู้จักคนไทยดีไม่น้อย ดีพอที่จะรู้ว่าคนไทยเป็นคนมีอัธยาศัยสูง ไม่ยอมเสียหน้า

ดร.คาโน จึงหยิบแกมหยอกเอาว่าให้คนของเราออกไปหลายๆ หน้า เพราะจะได้มีหน้าสำรองไว้เมื่อยามต้องเสียหน้า เมื่อทำอะไรที่พลาดพลั้งไป หรือเมื่อได้รับคำวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา เพราะถ้ามีวัรักษานี้ ไม่ยอมรับความจริง ก็จะได้เรียนรู้อะไรเลย

เป็นที่รู้กันดีว่าคนไทยจะนั่งเงียบ ไม่ถาม ไม่แสดงความคิดเห็น เพราะกลัวว่าคนอื่นจะว่าโง่ ซึ่งทำให้เสียโอกาสในการเรียนรู้ไปอย่างน่าเสียดาย แม้ว่าเราจะมีสำนวนว่า “อายุครบรู้อวิชา” แต่ก็เอาความอายมาปิดโอกาสตนเองเสมอ

นอกจาก “ความอาย” แล้วยังมีประเด็นของเรื่อง “ศักดิ์ศรี” หรือ “ฟอร์ม” ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ต่อ ยอดทั้งสิ้น

พลิกมุมคิด: ประสิทธิ์ ทัศนสุวรรณ

เราต้องมีหลายๆ หน้า เพราะจะได้มีหน้าสำรองไว้ เมื่อยามต้องเสียหน้า